

KERVYN DE LETTENHOVE, Joseph Constantin Marie Bruno, baron, historicus, volksvertegenwoordiger (Sint-Michiels/Brugge 17 augustus 1817 - Sint-Michiels/Brugge 2 april 1891).

Was van Ierse afkomst. Werd in 1836 te Parijs licentiaat in de rechten, maar volgde daarna, meer aangetrokken door de geschiedenis, aan de Sorbonne de colleges van Jules Michelet en François Guizot en raakte bevriend met de historici Adolphe Thiers en Augustin Thierry. Van 1839 af wijdde hij zich volledig aan de studie van de geschiedenis. Zijn eerste werk, de zesdelige *Histoire de Flandre*, blijft zijn bekendste boek en bezorgde hem, als eerste, in 1851 de vijfjaarlijkse staatsprijs voor vaderlandse geschiedenis. Het jaar daarvoor was hij lid geworden van de Académie royale de Belgique. Hij werd tevens lid van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis, waarvan hij van 1871 tot '91 voorzitter was. Op zijn naam staan zeer vele bronnenuitgaven, vooral m.b.t. de middeleeuwse geschiedenis, in de jaren tachtig (periode van de schoolstrijd!) ook enige werken van pro-katholieke strekking over de Nieuwe Tijd. Intussen was Kervyn reeds sedert 1861 katholiek volksvertegenwoordiger geworden voor het arrondissement Eeklo en bleef dit tot zijn dood. Van juli 1870 tot december 1871 was hij minister van binnenlandse zaken in het katholieke kabinet-J. d'Anethan.

Kervyn was als historicus en als politicus flamingant. Zijn door en door romantische *Histoire de Flandre* – waarin de geschiedenis behandeld wordt van het oude graafschap tot de Franse inval in 1792, maar vijf van de zes delen gaan over de Middeleeuwen – werd geschreven in het teken van Vlaanderens herleving binnen het onafhankelijke België. Kervyn heeft dit opus magnum steeds bijgewerkt en er nog op het einde van zijn leven een vijfde uitgave van verzorgd. Onder invloed van Thierry ziet Kervyn ook Vlaanderens geschiedenis als een rassenconflict: op internationaal vlak gaat het om een strijd van Vlamingen tegen Fransen, op binnenlands vlak om de strijd van de Franken uit Binnen-Vlaanderen tegen de Saksen van Kust-

Vlaanderen. Deze laatsten worden – produkt van zijn romantische fantasie – „Kerels” genoemd. Deze naam werd een legende en is overgenomen door H. Conscience (De Kerels van Vlaanderen) en andere Vlaamse literatoren. Kervyn deelt de romantische overtuiging van de superioriteit van het Germaanse boven het Latijnse element: Franse koningen worden zwartgemaakt, maar Vlaamse volksleiders (inzonderheid Artevelde!) opgehield. Ook zijn ander historisch œuvre is bezielde door liefde voor Vlaanderen. En toen in de Académie in 1864 de procureur-generaal M.N.J. Leclercq een lezing tegen de V.B. hield, verdedigde Kervyn in een nota voor de Académie de stelling, dat de verscheidenheid der talen „la force et l'honneur de la Belgique” was.

Als kamerlid, en vooral in de jaren 1871-'78 (tijd der eerste taalwetten), was deze gezaghebbende figuur der rechterzijde tevens een verdediger der „Vlaamse” taal, vooral in rechtszaken. Als eerste van de ministers liet hij circulaires en koninklijke besluiten in de twee landstalen rondsturen, en op 21 december 1872 eiste hij, in naam van de taal der meerderheid der Belgen, dat de Parlementaire Handelingen en de officiële documenten ook in Nederlandse vertaling zouden verschijnen.

WERKEN: *Histoire de Flandre* (1847-'50, 6 dln., eerste uitgave; 1853-'54, tweede uitgave; 1874-'75, derde uitgave; 1883, vierde uitgave; 1898, vijfde uitgave); - *L'unité de la langue en Belgique*, in *Bulletin de l'Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique* (1864, p. 655-662).

LITERATUUR: P. Henrard, *Notice sur la vie et les travaux du Baron J.B.M.C. Kervyn de Lettenhove*, in *Annuaire de l'Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique* (1894); - *Le Baron Kervyn de Lettenhove (1817-1891). Notes et souvenirs réunis par un de ses enfants*, 2 dln. (1900, vooral deel 2, hoofdstuk 3); - N. Thiry, *Kervyn de Lettenhove, Joseph Constantin Marie Bruno*, in *Biographie Nationale*, XXIX, Suppl. I (1957); - F. Vercauteren, *Cent ans d'histoire nationale en Belgique*, I (1959); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, II-III (1963-'64).

REGINALD DE SCHRYVER